

Pracovná skupina POCC/CCC, 12. mája 2021

Schválenie návrhu diskusného dokumentu Copa a Cogeca (C-C) o uhlíkovom poľnohospodárstve v rámci stratégie Z farmy na stôl (F2F)

Iniciatíva uhlíkového poľnohospodárstva má byť predstavená na konci tohto roka. Aktuálne prebiehajú diskusie o postupoch a možnosti finančnej podpory. Komisia 27. 4. 2021 zverejnila dokument technických pokynov o uhlíkovom poľnohospodárstve, ktorý predpokladá hybridný prístup zahŕňajúci SPP a trhové režimy. Návrh diskusného dokumentu C-C kladie veľký dôraz na presadzovanie trhového uhlíkového poľnohospodárstva pre dlhodobú ekonomickú životaschopnosť odvetvia, v ktorom môže poľnohospodárstvo okrem hlavnej roly (produkcia potravín) prinášať aj prínosy v zmiernení klimatických zmien. Dokument bude predložený na schválenie na júnových prezídiách.

V diskusii DE a IE reprezentanti vyzvali sekretariát na lobbistické akcie v tomto smere, FR reprezentantka navrhla doplniť kapitolu o prispôsobovaní sa poľnohospodárstva zmenám klímy a ES reprezentant vyzval na doplnenie poznámky aj o dôležitej role družstiev v tejto oblasti.

Sekretariát prisľúbil zapracovať spomenuté poznámky, upravená verzia bude rozoslaná a prejednávaná na júnových prezídiách.

Návrh príspevku C-C k návrhu nariadenia Parlamentu a Rady o štatistike poľnohospodárskych vstupov a výstupov a o zrušení nariadenia (ES) č. 1165/2008, (ES) č. 543/2009, (ES) č. 1185/2009 a smernice Rady 96/16/ES

Európska komisia zverejnila 2. 2. 2021 návrh nariadenia o štatistike poľnohospodárskych vstupov a výstupov (SAIO), ktorého cieľom je zlúčiť súčasné nariadenia, smernice, dohody, štruktúry poľnohospodárskych podnikov, ekologického poľnohospodárstva, použitia prípravkov na ochranu rastlín a hnojív a iných agroenvironmentálnych aspektov do jediného nariadenia. Sekretariát za pozitívne označil, že Komisia v návrhu počíta so značnou mierou flexibility. C-C všeobecne podporujú princíp zberu dát, ale súčasne vyjadrujú obavy z vlastného procesu zberu dát, ktorý nesmie predstavovať dodatočnú administratívnu záťaž pre poľnohospodárov.

V diskusii FR reprezentantka upozornila na otázku vlastníctva a ochrany dát, generálny sekretár zdieľal jej obavy zo zneužitia dát, preto musí byť garantovaná ich ochrana.

Informácie o aktuálnom stave revízie propagačnej politiky EÚ a ročného pracovného programu na rok 2022

Komisia začala s procesom revízie propagačnej politiky EÚ zverejnením plánu spolu s počiatočným posúdením dopadov, v ktorom sú načrtnuté 3 možné podoby budúcej politiky - zachovanie súčasnej schémy, propagácia iba výrobkov v súlade so stratégiou F2F a EÚ boja proti rakovine alebo zavedenie nových kritérií na spôsobilosť propagačných programov. Aktuálne prebieha verejná konzultácia, je prístupná do 23. júna. Komisia usporiada verejnú online konferenciu pre zúčastnené strany v termíne 12. - 13. júla. Úplné posúdenie dopadov by mala Komisia zverejniť v októbri 2021, legislatívny návrh by mohol byť predložený v prvom štvrtroku 2022.

Práce na pracovnom programe propagačnej politiky na rok 2022 už DG AGRI začalo, prvá verzia by mala byť finalizovaná v polovici júna, potom bude predložená na prvé reakcie.

Sekretariát C-C po veľmi negatívnych skúsenostiach s programom na rok 2021 už zahájil niekoľko lobbistických akcií, vrátane zasielania listov relevantným komisárom, europoslancom, organizáciám, atď. Propagačná politika začína byť témou rôznych mimovládnych organizácií, treba očakávať ich silný lobbying proti pozícii poľnohospodárov.

Informácia o programe Horizont Európa a pracovnom programe na obdobie 2021-2022

Rámcový program Horizont Európa bol v Parlamente prijatý počas aprílového plenárneho zasadnutia, ten tak vstúpi do platnosti späť od 1. 1. 2021, implementácia je teraz na Komisii. Vykonávať sa bude prostredníctvom 3 pilierov, jeho celkový rozpočet predstavuje 95,5 mld. EUR. Očakávaný pracovný program by mal byť zverejnený koncom mája. Sekretariát aktuálne rokuje s DG AGRI a DG RESEARCH o usporiadaní webináru na prejednanie možnosti väčšieho zapojenia členských organizácií C-C do programu.

V diskusii sekretariát pripomenul, že posledný zverejnený termín na predkladanie výziev bol odložený z 12. na 18. mája, zástupcovia IT, ES a PT upozornili na veľmi zložité zapájanie sa poľnohospodárov do Horizontu Európa.

Informácie o pakte pre zručnosti a možnej účasti C-C na koordinácii jeho vykonávania v rámci agropotravinárskeho ekosystému

C-C obdržala od Európskej komisie návrh, aby spolu s FoodDrinkEurope koordinovali vykonávanie paktu pre zručnosti a presadzovali konkrétne záväzky v rámci kľúčových ukazovateľov výkonnosti. Sekretariát návrh Komisie víta, členským organizáciám vysvetlil výhody tejto spolupráce v rámci poľnohospodárskeho ekosystému. Upozornil, že pakt pre zručnosti je teraz v kompetencii Geopa-Copa, pokiaľ by sa členské organizácie dohodli, že by to mali riešiť aj C-C, bude treba vyhradiť ľudské zdroje v sekretariáte.

Aktuálny stav reformy SPP a Európskej zelenej dohody

Sekretariát informoval o poslednom zasadnutí výboru AGRI 10. 5. 2021, počas ktorého sa pokročilo vo všetkých 3 nariadeniach SPP. Priebežne prebiehajú technické prípravné rokovania. Pred trialógom k CMO bola doriešená pozícia C-C ohľadom organizácií producentov (PO), konkrétne článku 153 umožňujúceho výnimku z pravidla „jeden producent – jedna PO. PT predsedníctvo sa naďalej usiluje o dosiahnutie politickej dohody počas supertrialógu 25. – 26. mája. Pretrvávajúce ťažkosti sa týkajú najmä ekoschému a podmienenosti.

Ďalej sekretariát podrobne informoval o pokroku k strategickým plánom. Stále sa nedosiahla dohoda o zastropovaní, degresivite a redistributívnej platbe. Predmetom diskusií je aj povinné zavedenie definície aktívneho poľnohospodára a obsah tejto definície, podpory mnohostranne aktívnym poľnohospodárom, výška podpôr pre malých poľnohospodárov a percentuálne vyčlenenie na podporu mladých poľnohospodárov. Rozdiely v pozíciách Rady a Parlamentu pretrvávajú pri zdrojoch platieb (I. alebo II. pilier), pri definícii nového poľnohospodára a internej konvergencie. Prebehli aj rokovania k problematickým GAEC. Dôležitou témou je sociálna podmienenosť, PT predsedníctvo túto otázku podporuje.

V diskusii sa FI reprezentantka kriticky vyjadrila k poslednému listu sekretariátu zaslaného pred trialógom k CMO, konkrétne k článku 11, týkajúceho sa produktov spôsobilých pre verejnú intervenciu. V liste neboli uvedené jednotlivé odvetvia.

Ďalšie príspevky do diskusie sa týkali GAEC, BISS a VCS platieb, zastropovania, ekoschému, atď.

Sekretariát sa pokúsil na príspevky odpovedať a uviedol, že zastropovanie by sa malo vzťahovať na platby BISS a VCS. Zastropovanie budú aj naďalej brániť, takisto aj pozíciu k sociálnej podmienenosti. Ku kritike listu k CMO a žiadosti rozšíriť verejné intervencie na ďalšie sektory uviedol, že prostriedky by boli použité z krízovej rezervy v rámci I. piliera, zdroje sú teda limitované.

Sekretariát nakoniec navrhol nasledujúce znenie textu: „C-C je proti akémukoľvek oslabeniu opatrení na riadenie trhu vo forme verejných intervencií. Verejné intervencie majú fungovať ako záchranná sieť a majú signalizovať ostatným častiam reťazca, že cena nemôže klesnúť pod túto bezpečnú úroveň. C-C preto podporuje rozšírenie verejnej intervencie na ďalšie odvetvia, ako sú bravčové a baranie mäso, hydina a cukor.“ O ďalšom postupe sa rozhodne na zasadnutí pracovnej skupiny k SPP 21. 5. 2021.

Stratégia F2F a kódex správania pre zodpovedné obchodné a marketingové postupy

Sekretariát sa zúčastnil na druhom kole rokovaní všetkých tematických skupín k príprave kódexu správania pre zodpovedné obchodné a marketingové praktiky. Rokovalo sa o konkrétnych akciách k plneniu jednotlivých aspiračných cieľov, posledné kolo rokovaní sa bude konať na konci mája. Kódex bude prejednávaný počas júnových prezídií, sekretariát zatiaľ nemá prístup k obsahu. Prezídiá rozhodnú o prípadnom podpise kódexu.

Počas diskusie ES reprezentant referoval o účasti ES družstiev na jednom rokovaní, upozornil na veľký tlak nadnárodných spoločností pri presadzovaní väčšej konzumácie rastlinných produktov.

FR reprezentantka podporila obavy ES a uviedla, že pred podpisom kódexu musí byť k dispozícii dostatok času na jeho preštudovanie.

Sekretariát uviedol, že spôsob monitorovania a hodnotenia ešte nebol dojednaný, bude záležať od obsahu jednotlivých častí kódexu. Sekretariát opakovane žiadal o prístup k návrhu kódexu, hneď, ako ho bude mať, bude členské organizácie informovať. Čo sa týka tlaku nadnárodných spoločností, upozornil, že najmä Nestlé má zjavne veľmi prominentnú rolu v potravinovom dodávateľskom reťazci.

Stratégia v oblasti biodiverzity

Výbor ENVI finalizuje prácu na kompromisných pozmeňovacích návrhoch k správe o stratégii v oblasti biodiverzity do roku 2030. Hlasovanie vo výbore je naplánované na 27. mája, termín plenárneho hlasovania ešte nie je. Komisia usporiada 25. mája workshopy k obnove prírody. Posúdenie dopadov k cieľom obnovy by mala Komisia predložiť 14. 7. 2021.

Informácie o najnovšom vývoji ohľadom klimatického zákona EÚ

Európske inštitúcie sa 21. 4. 2021 dohodli na ciele znížiť do roku 2030 emisie skleníkových plynov o 55 % v porovnaní s rokom 1990. Dňa 12. 5. 2021 Komisia zverejnila akčný plán EÚ Smerom k nulovému znečisťovaniu ovzdušia, vody a pôdy. Ide o jeden z hlavných pilierov Európskej zelenej dohody. Sekretariát ho bude v najbližších dňoch analyzovať, ale za prvé pozitívum označil text, že boj proti znečisteniu nemusí nevyhnutne predstavovať obmedzenie produkcie, pričom poľnohospodárstvo je spomenuté ako príklad. Sekretariát pracuje na tlačovom vyhlásení.

Informácia o návrhu smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov

Dňa 21. 4. 2021 Komisia predložila návrh smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov,

ktorý bude vyžadovať, aby určité spoločnosti podávali jednotným spôsobom správy o udržateľnosti a o tom, aký majú ich činnosti dopady na verejnosť a životné prostredie. Komisia takisto navrhuje primerané štandardy pre malé a stredné podniky, ktoré môžu smernicu plniť dobrovoľne. Cieľom návrhu je zaistiť, aby spoločnosti vykazovali spoľahlivé a porovnateľné informácie potrebné pre investorov a iné zúčastnené strany. Podľa sekretariátu hrozí riziko dominového efektu – aj keď je podávanie informácií pre malé a stredné podniky dobrovoľné, veľké spoločnosti budú vyžadovať informácie od ostatných účastníkov reťazca. Komisia predpokladá, že v roku 2024 by už spoločnosti mali vykazovať údaje za finančný rok 2023.

Informácie k listu o mechanizme kompenzácie uhlíka na hraniciach

Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach má pre C-C zásadný význam, preto podporujú jeho zavedenie aj pre poľnohospodárske produkty. Európska komisia plánuje v júni 2021 predstaviť návrh tohto mechanizmu, medzitým dokončuje štúdiu o dopadoch na trh. Sekretariát pripravil návrh listu na základe záverov novembrových prezídií.

Výmena názorov na medzinárodný obchod a brexit

Brexit: Vývoz poľnohospodársko-potravinárskych produktov do UK klesol v januári o 23 % v porovnaní so 4-ročným priemerom, dovoz do EÚ z UK klesol o 66 %. EÚ sa po brexite podarilo dosiahnuť dohodu s väčšinou partnerov o rozdelení colných kvót WTO medzi EÚ a UK. Niektoré rokovania ešte prebiehajú.

WTO: Ministerská konferencia WTO sa uskutoční v dňoch 30. 11. – 3. 12. 2021 v Ženeve.

Mercosur: Stále sa čaká na dokončenie posledných technických detailov dohody. Obe strany sa dohodli, že budú riešiť problematiku týkajúcu sa udržateľnosti a dodržovania Parížskej dohody prostredníctvom ďalších deklarácií bez toho, aby boli rokovania znovu otvorené.

USA: Sekretariát pozval ministra poľnohospodárstva USA Toma Vilsacka na júnové prezídiá. Prezident USA navštívi Brusel v rámci samitu NATO 14. 6. 2021.

Austrália: Ďalšie kolo rokovaní sa predpokladá v júni.

Nový Zéland: 11. kolo rokovaní je predbežne naplánované na koniec júna.

Výmena názorov na situáciu na trhu

Všeobecne je situácia na trhu stabilná, hoci neistá, sektory sa prispôbujú nárastom nákladov v dôsledku brexitu a veľa fariem utrpelo škody kvôli jarným mrazom. Pozitívne sú niektoré signály v sektore bravčového mäsa, odvetvie vína pripravuje vyčíslenie strát.

Informácie ku konferencii o budúcnosti Európy

Konferencia o budúcnosti Európy je séria debát a diskusií s občanmi, ktorá im umožní zdieľať nápady a pomáhať vytvárať budúcnosť EÚ. Komisia oficiálne zahájila konferenciu v rámci Dňa Európy 9. 5. 2021 v Štrasburgu. C-C budú sledovať situáciu.

Informácie o samite OSN o potravinových systémoch v roku 2021

Tento samit má zahájiť nové odvážne akcie s cieľom zmeniť spôsob, akým svet vyrába a konzumuje potraviny a dosiahnuť pokrok vo všetkých 17 cieľoch udržateľného rozvoja OSN. C-C aktuálne

zvažuje svoju reakciu na samit. V tejto súvislosti sekretariát pripravuje komunikačnú stratégiu spolu s vedeckými kapacitami, odvetvovými organizáciami EÚ, svojimi členskými organizáciami, WFO a DG AGRI, v ktorej plánujú vyzdvihnúť dôležitosť udržateľného a diverzifikovaného potravinového systému, ktorý bude aj naďalej reagovať na rastúce požiadavky zaistenia potravín. Bude zdôraznený význam produktov živočíšneho pôvodu z hľadiska bezpečnosti potravín a zdravia. Sekretariát upozornil na pravdepodobnú extrémnu agresivitu niektorých mimovládnych organizácií proti poľnohospodárstvu.

Rôzne

P. Pesonen informoval o iniciatíve C-C pri príležitosti 1. výročia zverejnenia Európskej zelenej dohody upozorniť na stále nevykonané posúdenia dopadov. Sekretariát ocení šírenie tohto prehlásenia aj na národných úrovniach.

Sekretariát informoval o príprave vlastného prehlásenia k občianskej iniciatíve Koniec klietkovej doby v tom zmysle, že je možné o požiadavkách iniciatívy diskutovať. Treba však zohľadniť ekonomickú situáciu, vedecky podložené argumenty a zaistiť dostatočne dlhé prechodné obdobie. Takisto je neakceptovateľné, aby dodatočné náklady hradili iba poľnohospodári.